

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200066
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123200066.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu: K.. X. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, XXX XX A., právne zastúpený: Advokátska kancelária BABIN, PETKO & partners, s. r. o., so sídlom Hlavná 2885/29, 080 01 Prešov, IČO: 47 253 177, proti žalovanému: 1. K.. X. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X, XXX XX D. - W., 2. D.. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X/XX, XXX XX C., W., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, č.k. 16C/1/2023-9 zo dňa 25.01.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie vo výroku I. vo vzťahu k žalovanému v 2. rade.
- Mení uznesenie vo výroku I. tak, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia voči žalovanému v 1. rade zamietá.
- Potvrďuje uznesenie vo výroku II.
- Mení uznesenie vo výroku III. tak, že žalobca má nárok na náhradu trov prvostupňového konania proti žalovanému v 2. rade v rozsahu 100 %, náhradu trov prvostupňového konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade navzájom nepriznáva.
- Žalovaný v 1. rade má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. žalovaní sú povinní zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX, evidovanom V. úradom N., katastrálny odbor, okres: N., obec: A., katastrálne územie: A.:

a) pozemkom, nachádzajúcim sa na parcele registra “E”, parcelné číslo: XXX/XXX, o výmere XXXX m², druh pozemku: orná pôda, a

b) pozemkom, nachádzajúcim sa na parcele registra “E”, parcelné číslo: XXX/X, o výmere XXXX m², druh pozemku: trvalý právny porast,

a to vrátane ich prevodu, zaťaženia v prospech inej osoby, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu alebo akéhokoľvek iného zaťaženia týchto nehnuteľností, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej,

II. u k l a d á žalobcovi, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podať odporovaciu žalobu vo veci samej z dôvodu relatívnej neplatnosti prevodov vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto neodkladného opatrenia,

III. p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100 %, s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto uznesenia.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1, § 333, § 334, § 336 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami bližšie špecifikovanými v I. výroku napadnutého uznesenia, vrátane ich prevodu, zaťaženia v prospech inej osoby, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu alebo akéhokoľvek iného zaťaženia týchto nehnuteľností, ktorých je podielovým spoluvlastníkom, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že sa žalobou podanou na V. súde N. domáhal voči žalovanému v 1. rade určenia povinnosti uzavrieť kúpnu zmluvu. Žalovaný v 1. rade nadobudol spoluvlastníctvo v podiele 1 k celku k nehnuteľnostiam - pozemkom zapísaným zapísané na LV č. XXXX, okres N., k. ú. A., a to KN-E č. XXX/XXX o výmere XXXX m², orná pôda a KN-E č. XXX/X o výmere XXXX m², trvalý trávny porast. Žalovaný v 1. rade nadobudol spoluvlastníctvo k označeným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, uzatvorenej s predávajúcou K. D., rod. H.. Tým bolo porušené predkupné právo žalobcu ako podielového spoluvlastníka v rozsahu 1 k celku vyššie uvedených nehnuteľností. Predávajúca K. D. rod. H. ako povinná z predkupného práva porušila právo žalobcu a svoj podiel v rozsahu 1 k celku neponúkla žalobcovi ako svojmu spoluvlastníkovi a v rozpore s ustanovením § 140 Občianskeho zákonníka previedla svoj podiel kúpnu zmluvou na žalovaného v 1. rade. O tejto žalobe rozhodol súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp.zn. 11C/24/2022 rozsudkom pre zmeškanie tak, že žalovaný v 1. rade je povinný ako predávajúci uzatvoriť so žalobcom ako kupujúcim kúpnu zmluvu v zmysle výroku tohto rozsudku, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.07.2022 a vykonateľnosť dňa 08.07.2022. Napriek povinnosti, ktorou súd prvej inštancie rozsudkom v konaní pod sp. zn. 11C/24/2022 zaviazal žalovaného v 1. rade, tento v hrubom rozpore s dobrými mravmi kúpnu zmluvou previedol svoj spoluvlastnícky podiel na svojho manžela, žalovaného v 2. rade. Žalovaný v 1. rade zjavným zneužitím práva úmyselne zmaril vykonateľnosť rozsudku vo veci sp. zn. 11C/24/2022. Vklad vlastníckeho práva bol v prospech žalovaného v 2. rade povolený dňa 07.09.2022, teda po právoplatnosti a vykonateľnosti vyššie uvedeného rozsudku. Žalovaní svojím úmyselným postupom, ktorý sa prieči dobrým mravom, ohrozili a zmarili vykonateľnosť rozhodnutia súdu, preto má žalobca za to, že mu neostáva nič iné, len žiadať o vydanie neodkladného opatrenia dotedy, kým sa bude domáhať ochrany svojich práv súdnou cestou.

4. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca opisom skutkových okolností a predloženými listinami osvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov. Z obsahu spisu je nesporné, že je potrebné priznať žalobcovi právnu ochranu a dočasne upraviť pomery strán tak, aby sa počas trvania súdneho sporu, ktorý by mal po vydaní tohto neodkladného opatrenia nasledovať, vlastnícky režim k predmetným nehnuteľnostiam opätovne nezmenil. Žalovaným by v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia ešte pred skončením predmetného sporu nič nebránilo previesť alebo zaťažiť dotknuté nehnuteľnosti, ktorých sa súdny spor týka. Nariadenie neodkladného opatrenia má teda za cieľ, aby sa spor vo veci samej vyriešil medzi pôvodnými stranami sporu, a aby nebol realizovaný eventuálny prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na ďalšie osoby tak, ako tomu bolo zo strany žalovaného v 1. rade po právoplatnosti rozsudku v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn 11C/24/2022, alebo aby nedošlo k inému faktickému alebo právnomu zaťaženiu týchto nehnuteľností. Ak by takáto okolnosť nastala, došlo by k výraznému zhoršeniu právneho, ale i faktického postavenia žalobcu v spore vo veci samej, prípadne, k nezvratiteľnému následku alebo k stavu, ktorý by bol zvrátiťelný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiažami.

5. Súd pri rozhodovaní zohľadnil aj možné následky zásahov do práv účastníkov konania, vyvolané nariadením neodkladného opatrenia. Ak žalovaní nemajú úmysel predmetnú nehnuteľnosť previesť na inú osobu, resp. iným spôsobom s ňou nakladať, zásah do ich vlastníckeho práva v podobe zákazu takéhoto nakladania je fakticky iba formálny a nemá žiadny reálny dopad na žalovaných. Naopak, ak žalovaní majú úmysel túto nehnuteľnosť scudziti, prípadne zaťažiť, je daná bezprostredná hrozba ujmy na právach žalobcu, a teda dôvod na vydanie neodkladného opatrenia. Nariadenie neodkladného

opatrenia navrhnutého žalobcom môže splniť svoj zákonný účel, ktorým je zabezpečenie dočasnej ochrany práv, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, ktorých pravdepodobnosť žalobca osvedčil.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené tak súd návrhu na neodkladné opatrenie v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovaným povinnosť zdržať sa nakladania s predmetnými nehnuteľnosťami.

7. Súd prvej inštancie zároveň uložil žalobcovi podať do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia žalobu na súde s tým, že ak v stanovenej lehote takáto žaloba nebude podaná, v súlade s § 336 ods. 3 CSP súd uznesenie o neodkladnom opatrení zruší.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 C.s.p.

9. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade. Uviedol, že kúpnu zmluvu so žalobkyňou neuzavrel z dôvodu, že po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku už nebol vlastníčkou sporných nehnuteľností. Pôvodná predávajúca p. K. D. požiadala o odstúpenie od kúpnej zmluvy, s čím súhlasil. Neuzavrel žiadnu kúpnu zmluvu so svojim manželom, ktorou by previedol vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, zrušil.

10. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalovaný v 1. rade svojimi tvrdeniami zavádza. K údajnému odstúpeniu od zmluvy došlo dňa XX.XX.XXXX, teda po právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku. Zo strany žalovaných tak pokračuje účelové jednanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, preto má žalobca za to, že dôvody, pre ktoré bolo navrhované neodkladné opatrenie vydané, sa posilnili. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

11. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné čiastočne zmeniť.

13. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

16. Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

17. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže učiniť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlenný zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili

prijat' záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Navyiac, pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je potrebné vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

18. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnúť na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

19. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

20. Žalobca návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sledoval zabránenie ďalšieho zaťaženia a scudzenia v návrhu špecifikovaných nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým sa domáhal v konaní vo veci samej vedeným pod sp. zn. 11C/24/2022 domáhal voči žalovanému v 1. rade uloženia povinnosti uzavrieť kúpnu zmluvu z dôvodu porušenia predkupného práva žalobcu. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj z obsahu spisu mal odvolací súd za to, že zo strany súdu prvej inštancie boli dostatočne osvedčené skutočnosti na vydanie neodkladného opatrenia. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd mal za osvedčené, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. Zároveň napriek existencii právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. 11C/24/2022, ktorým zaviazal žalovaného v 1. rade uzavrieť kúpnu zmluvu so žalobcom, žalovaný v 1. rade uzavrel kúpnu zmluvu so žalovaným v 2. rade, pričom vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v jeho prospech bol povolený dňa XX.XX.XXXX. Z uvedeného konania žalovaných tak žalobca, podľa názoru odvolacieho súdu, oprávnene nadobudol pochybnosti a obavy z ďalšieho scudzenia v návrhu špecifikovaných nehnuteľností a potrebe zamedzenia ich prípadného nakladania.

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že v takýchto prípadoch neodkladné opatrenie možno vnímať len ako dočasné opatrenie, ktoré je limitované trvaním konania vo veci samej, t.j. v predmetnom prípade konaním o relatívnej neplatnosti prevodov vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Neodkladné opatrenie v takýchto prípadoch zásadne neprejudikuje práva a záujmy strán sporu a zaniká v zásade právoplatným rozhodnutím súdu vo veci samej. Uvedený záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 171/2010 zo dňa 22.09.2010 podľa ktorého: „Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak.“

22. Zároveň však odvolací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nie sú splnené predpoklady pre vyhovieť podanému návrhu z dôvodu, že tento vzhľadom na žalobcom vymedzený petit návrhu, ktorým je súd viazaný, nie je v konaní o nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia pasívne vecne legitimovaný, pričom navyiac vo vzťahu k nemu by rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia nebolo materiálne vykonateľné. Žalobca žiadal i žalovanému v 1. rade uložiť povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami vymedzenými vo výroku I. napadnutého uznesenia, avšak ako z návrhu žalobcu i listu vlastníctva vyplýva, že vlastníkom predmetných nehnuteľností v čase vydania neodkladného opatrenia bol žalovaný v 2. rade. Vzhľadom na hmotnoprávne postavenie žalovaného v 1. rade preto o jeho pasívnej legitimácii na uloženie povinnosti zdržať sa nakladania s predmetnými

nehnutelnosťami nemožno ani uvažovať. Uvedené je zároveň dôvodom materiálnej nevykonateľnosti požadovaného neodkladného opatrenia voči žalovanému v 1. rade, keď žalobca mu žiada uložiť povinnosť, ktorú vzhľadom na svoje hmotnoprávne postavenie objektívne nemá možnosť splniť.

23. Odvolací súd preto, vychádzajúc z vyššie uvedeného, dospel k záveru, že nakoľko v čase nariadenia neodkladného opatrenia nebolo vo vzťahu k žalovanému v 1. rade osvedčené splnenie všetkých zákonných predpokladov na jeho nariadenie podľa § 324 ods. 1 a nasl. C.s.p., je potrebné napadnuté uznesenie podľa § 388 C.s.p. vo výroku I., ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému v 1. rade zamietnuť. Zároveň mení napadnuté uznesenie v súvisiacom výroku III. o trovách konania tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 2. rade v rozsahu 100 %, pričom náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade navzájom nepriznáva.

24. Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu týkajúcu sa splnenie zákonných predpokladov na vydanie neodkladného opatrenia voči žalovanému v 2. rade odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a vo výroku II. o uložení žalobcovi podať žalobu v lehote 30 dní od právoplatnosti napadnutého uznesenia v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdzuje.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p., tak že žalovaný v 1. rade v odvolacom konaní bol úspešný, a preto mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí vo veci samej vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2C/15/2020 (§262 ods. 2 C.s.p.).

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).